

KURIER

Wileński

WTOREK, 27 PAŹDZIERNIKA 1992 R.
Nr 210 (11979)

BRIEFING W RN

OPPL zdominuje przyszły Sejm?

Wczoraj w RN Litwy odbył się briefing z udziałem przewodniczącego parlamentu Vytautasa Landsbergisa oraz przewodniczącego Głównego Komisji Wyborczej Valovasa LITVINASA. V. Litvinas przedstawił dziennikarzom wstępne dane o głosowaniu w wyborach do Sejmu i o referendum w sprawie Konstytucji.

Wybory do Sejmu odbywały się w 71 jednomandatowych okręgach wyborczych (jeszcze nie ma wszystkich wyników).

Według posiadanych danych, za projektem Konstytucji głosowało około 53 proc. obywateli uprawnionych do głosowania.

W jednomandatowych okręgach zostało wybranych 14 posłów do Sejmu. Z nich:

- 1 reprezentant socjaldemokratów,
- 1 reprezentant ZPL,
- 1 reprezentant Sajudisu,
- 1 reprezentant Związku Tautiškiu sąjū,
- 10 reprezentantów Demokratycznej Partii Pracy Litwy.

W 39 okręgach jednomandatowych trzeba będzie wyznaczyć drugą rundę wyborów, aby wybrać kandydatów, którzy w pierwszej rundzie zgromadzili najwięcej głosów, wyłonił najpopularniejszego.

Nawiasem mówiąc, Główna Komisja Wyborcza ustaliła wstępne dane o głosowaniu w wielomandatowym okręgu wyborczym. Na liście kandydatów Demokratycznej Partii Pracy Litwy, jak

przewidywano, głosowało około 44,7 proc. wyborców, na liście opozycji w głosowaniu w okręgu Sajudisu Litwa - 19,8 proc.; na liście chrześcijańskich demokratów - 11,6 proc.; na liście socjaldemokratów - około 6 proc.; natomiast na liście ZPL - 2,3 proc.

Wielomandatowym okręgu wyborczym. Na liście kandydatów Demokratycznej Partii Pracy Litwy, jak

przewidywano, głosowało około 44,7 proc. wyborców, na liście opozycji w głosowaniu w okręgu Sajudisu Litwa - 19,8 proc.; na liście chrześcijańskich demokratów - 11,6 proc.; na liście socjaldemokratów - około 6 proc.; natomiast na liście ZPL - 2,3 proc.

Wielomandatowym okręgu wyborczym. Na liście kandydatów Demokratycznej Partii Pracy Litwy, jak

przewidywano, głosowało około 44,7 proc. wyborców, na liście opozycji w głosowaniu w okręgu Sajudisu Litwa - 19,8 proc.; na liście chrześcijańskich demokratów - 11,6 proc.; na liście socjaldemokratów - około 6 proc.; natomiast na liście ZPL - 2,3 proc.

Wielomandatowym okręgu wyborczym. Na liście kandydatów Demokratycznej Partii Pracy Litwy, jak

przewidywano, głosowało około 44,7 proc. wyborców, na liście opozycji w głosowaniu w okręgu Sajudisu Litwa - 19,8 proc.; na liście chrześcijańskich demokratów - 11,6 proc.; na liście socjaldemokratów - około 6 proc.; natomiast na liście ZPL - 2,3 proc.

Wielomandatowym okręgu wyborczym. Na liście kandydatów Demokratycznej Partii Pracy Litwy, jak

przewidywano, głosowało około 44,7 proc. wyborców, na liście opozycji w głosowaniu w okręgu Sajudisu Litwa - 19,8 proc.; na liście chrześcijańskich demokratów - 11,6 proc.; na liście socjaldemokratów - około 6 proc.; natomiast na liście ZPL - 2,3 proc.

Wielomandatowym okręgu wyborczym. Na liście kandydatów Demokratycznej Partii Pracy Litwy, jak

przewidywano, głosowało około 44,7 proc. wyborców, na liście opozycji w głosowaniu w okręgu Sajudisu Litwa - 19,8 proc.; na liście chrześcijańskich demokratów - 11,6 proc.; na liście socjaldemokratów - około 6 proc.; natomiast na liście ZPL - 2,3 proc.

Wielomandatowym okręgu wyborczym. Na liście kandydatów Demokratycznej Partii Pracy Litwy, jak

przewidywano, głosowało około 44,7 proc. wyborców, na liście opozycji w głosowaniu w okręgu Sajudisu Litwa - 19,8 proc.; na liście chrześcijańskich demokratów - 11,6 proc.; na liście socjaldemokratów - około 6 proc.; natomiast na liście ZPL - 2,3 proc.

Wielomandatowym okręgu wyborczym. Na liście kandydatów Demokratycznej Partii Pracy Litwy, jak

przewidywano, głosowało około 44,7 proc. wyborców, na liście opozycji w głosowaniu w okręgu Sajudisu Litwa - 19,8 proc.; na liście chrześcijańskich demokratów - 11,6 proc.; na liście socjaldemokratów - około 6 proc.; natomiast na liście ZPL - 2,3 proc.

Przyszły Sejm?

Według przewidywań, z 70 deputowanych do Sejmu wybranych w okręgu wielomandatowym, 34 miejsca przypadają dla DPP Litwy, natomiast 18 miejsc - dla Sajudisu.

Powróćmy do briefingu. V. Landsbergis stwierdził, że dotychczasowe rezultaty wyborów bardzo wyraźnie przemawiają za tym, że DPP Litwy w wyborach odniosła sukces. To osiągnięcie w drugiej rundzie wyborów będzie potwierdzone, albo tylko ulegnie skorygowaniu. Już teraz należy stwierdzić, że DPP Litwy znalazła sposób, jak przekonać wyborców i trzeba pogratulować partii umiejętności prowadzenia polityki - powiedział V. Landsbergis.

Przewodniczący RN zaznaczył, że nie bacząc na to, jakie byby propecje się w przyszłym Sejmie, trzeba będzie kontynuować politykę Państwa Litewskiego na arenie międzynarodowej. Stwierdził, że Litwa musi utrzymać to, co osiągnęła w ciągu 2,5 lat istnienia: włączyliśmy się do systemu ekonomicznego świata, idzie pomoc gospodarstwa. Jeszcze tego roku ma być wprowadzony lit. Należy dążyć do udziału Litwy w strukturach międzynarodowych.

Najważniejsze - podkreślił V. Landsbergis - aby była realizowana umowa o wycofaniu wojska Rosji z Litwy do sierpnia 1993 r. Odpowiedzialność w tym względzie, która obecnie spada na DPP Litwy, ma historyczne znaczenie - podkreślił V. Landsbergis.

Na pytanie korespondenta BBC, czy V. Landsbergis spodziewał się takich wyników wyborów, przewodniczący RN odpowiedział, że to wynika się dla niego „nieco nieoczekiwane”.

Józef SZOSTAKOWSKI

Rada Europy obserwowała wybory

Podczas wyborów i referendum w sprawie przyjęcia Konstytucji Litwy obserwacja gościła na Litwie 10-osobowa delegacja Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy. W skład delegacji wchodziła: Joao Pocos Santos (Portugalia), Lara Margret Ragnhult (Szwecja), Gunnar Jansson (Finlandia), Emile Koehl (Francja), Albert Pfeltz (Niemcy), Peter Banks (W. Brytania), Ryszard Bender (Polska), Sławomir Siwek (Polska), Włodzimierz Ciżak (Polska), Daniala) oraz Jens Andersson (Litwa - jak wiadomo - stara się o przyjęcie do Rady Europy. Jednym z warunków było przeprowadzenie wyborów, demokratycznych wy-

Strasburgu (Francja).

Wczoraj przedstawiciele Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy zorganizowali konferencję prasową. Stwierdzono na niej, że wybory i referendum na Litwie odbywały się w złożonych warunkach gospodarczych i klimatycznych, w republice pozostającej wojska Rosji. Jednocześnie skonstatowano, że wybory odbywały się wyjątkowo prawidłowo i ludzie mogli swobodnie wyrazić zdanie.

Parlamentarjusze odwiedzili tereny zamieszkałe przez Rosjan i Polaków. Na pytanie jednego z dziennikarzy, czy karty do głosowania i dożym się wyrażanie w języku litewskim nie zmniejszyły aktywności nie-Litwinów, poseł Sławomir Siwek odpowiedział: Zwróciliśmy uwagę na to, że wielu wyborców na Wileńszczyźnie nie rozumiało należycie treści napisów na kartach wyborczych i dobrze byłoby, aby ta informacja była w językach polskim i rosyjskim. Inny członek delegacji Zgromadzenia Parlamentarnego potwierdził te opinie.

Józef SZOSTAKOWSKI

Pierwsze wolne wybory i referendum

Wilno

Mieszkańcy Nowowilejskiego Okręgu Wyborczego Nr 10 mieli zadanie nie lała; w wyborach jednomandatowych każdy uprawniony musiał spośród 8 kandydatów wybrać jednego, spośród 17 partii, koalicji i ruchów - opowiedzieć się za jedną listą.

Odwiedziliśmy jedną z dzielnic wyborczych, nr 195, mieszczącą się w miejscowym Domu Kultury. Przewodniczący komisji wyborczej dzielnicy Alfonsas Ambrazas stwierdził, że i w dniu wyborów dodatkowo zgłasza się wiele wyborców, którzy z różnych przyczyn nie otrzymali świadectw głosowania, albo zostali pominięci z innych przyczyn. Wszyscy oni zostali usatysfakcjonowani.

Idąc do lokalu wyborczego słyszałem opinie osób, które już głosowały, że karty do głosowania były tylko w języku litewskim i im nie-Litwinom, niełatwo było się zorientować co do ruchów i kandydatów.

Zgadzałem się - w tych wyborach, być może, jeszcze celowe było wydrukowanie kart do głosowania w językach polskim i rosyjskim - powiedział A. Ambrazas. - Ale ludzie na ogół są aktywni i nie

zgłaszano skargi odnośnie języka. Odwiedziliśmy na obserwatoryz w ramieniu Rady Europy i ocenili dobrze.

Przewodniczący był zdania, że aktywność wyborców była wysoka. W komisji wyborczej zasiadali przedstawiciele „Sajudisu”, Bractwa 13 Stycznia, Chrześcijańskich Demokratów, Związku Polaków na Litwie, Demokratycznej Partii Pracy Litwy. Natomiast w charakterze obserwatorów byli przedstawiciele Sajudisu i Demokratycznej Partii Pracy Litwy. Jelena Stru-

milho (przedst. DPPL) oraz Walerian Komarow (przedst. Sajudisu) o godz. 13, czyli 6 godzin po otwarciu lokalu wyborczego, nie mieli żadnych zastrzeżeń co do przebiegu głosowania.

Gdy piszę te słowa, jeszcze nie otrzymaliśmy wiadomości - kto w tym okręgu wyborczym nabral największą ilość głosów.

Józef SZOSTAKOWSKI

NA ZDJĘCIU: głosują mieszkańcy Nowej Wilejki.

Fot. Walery Charin

Rejon sołecznicki

Jak przebiegły wybory w rejonie sołecznickim? Odmienności, zróżnicowanie nawet w samym środku rejonowym, gdzie dzielnice wyborcze były bardzo blisko jedna od drugiej. Chociaż wybory miały się odbywać zgodnie z jedną ordynacją wyborczą, której, niestety, jak wynikało, ludzie nie zdążyli przestudiować i opanować. Np. wielu świadectw o głosowaniu, nie potrafił w ich jak się należy, ale tylko jako zaproszenia, które otrzymywali podczas ubiegłych wyborów. Jedni je zgubili, drudzy po prostu idąc do urn zostawili w domu. Takich wyborców w różnych dzielnicach witano bardzo różnie.

W dzielnicy nr 1 w Wileńsko-Solecznickim Okręgu Wyborczym nr 56 mimo że się rozlokowała w nieogrzewanym dotychczas gmachu rejonowego

DK, wyborców witano ciepło. Tabliczki z dużymi napisami wyraźnie wskazywały do jakiego stolika muszą się zwrócić. Członkowie komisji wyborczej, przewodniczącymi której był Julian Cyliński, uczynili wszystko, aby każdy wyborca nie odeszł, zanim nie przegłosował.

Tym, kto zgubił świadectwo o głosowaniu, wydano duplikaty. Ludzie byli aktywni; od 12 do 14 godz. nawet ustawiali się kolejki do urn. Tak było nie bacząc na pogotki w przededniu wyborów, iż ludzie nie pójda głosować.

Druga dzielnica znajdowała się w gmachu merostwa, które nawiasem mówiąc, ogrzewano. Natomiast tu „zimno” spotykało wyborców, biurowiczom ustosunkowywano się do ich

Rejon święciański

W przedniu wyborów, w płatek, przyroda spłatała figla. Śnieg deszcz przekształcił się w mgłę, który w temperaturze ujemnej pokrył grubą warstwą budyńki, drzewa, przewody elektryczne. Łamały się drzewa, padaly słupy telegraficzne, pękaly kable. Rano znaczna część rejonu święciańskiego była pozbawiona elektryczności i łączności.

Z trudem dodzwoniłem się do starosty gminy maguńskiej Łucji Majauskiene. Ucieszyła się. Przez całą godzinę wykręcał numer numerka rejonu Kestutisa Traupisa bez skutku. Na moje pytanie: „Jak przygotowali się do wyborów?” - odpowiadała: „Wszystko zrobiono, jak trzeba. Ludzie wiedzą, dokąd mają iść głosować. Przydzielono środki lokomocji dla ich dowożenia. Komisjami wyborczymi dwóch dzielnic mianowicie

praw. Gdy człowiek nie miał świadectwa, odprowadzono go „z kwitkiem”. W takiej sytuacji wielu wyborców machnęło na to ręką i w ogóle nie głosowało. Zapytałem kobietę, która nie zechciała podać swego nazwiska, tylko powiedziała, że mieszka w domu wielokondygnacyjnym przy ul. Wileńskiej 26, dlaczego nie posiada świadectwa, upowiadającego do głosowania. Stwierdziła, że w ogóle nie otrzymała go, zresztą, jak i jej sąsiedzi. Tym niemniej stawiała się na wybory, skąd ją dostownie wyrzucano. Nie mogła zgodzić się z tym, że „papierek” jest ważniejszy od kłopotów.

W okręgu nr 56 zwyciężył Zbigniew Stlemeniewicz, kandydat ZPL. Został on postem do Sejmu RL.

Piotr RYNGIEWICZ

przeńskiej i maguńskiej kierują Piotr Pletkiewicz i Władysław Wasowicz. Doskonale sądził swę obowiazki!”

Niezłotnie głosowanie potwierdziło słowa starosty Wczesnym rankiem skontaktowaliśmy się z sekretarzem dzielnicy przeńskiej nr 46/26 Lucyną Jodis. Dowiedzieliśmy się że głosowała już ponad trzecia część wyborców. To samo óratło się również w innych dzielnicach tak zwanej strefy podprzędzkiej, gdzie zaszła mieszkać nasza czytelnicy. - Nie spodziewałem się, że

(Dokończenie na str. 2)

Rejon święciański

(Dokończenie ze str. 1)

będzie taka duża frekwencja — powiedzieli przewodniczący komisji dzielnicowej...

To nie czas i nie miejsce aby podcaż wyborów udzielić... wyciągnęli wnioski. A potrzebowali...

Ale na tym zapewne trzeba będzie zakończyć „uroczyście” część raportu...

I jeszcze jedna rzecz. W dwóch okręgach, obejmujących ludność rejonu...

Rejon wileński

Członkowie komisji Suderwiańskiej Dzielnicy Wyborczej nr 38 w Szurwincko-Wileńskim Okręgu...

Pragnę zaznaczyć, że sam proces głosowania dla wszystkich wolebnych — to prawdziwa „lamigłowska”...

Raportowa zima przekształca wszystkie drogi w beczdźrza: śniegu po kolana, ślisko, w dodatku w niedzielę nieustannie padał śnieg...

Ten zakreślony krągów do dotu oznacza, że Pan nie aprobuje Konstytucji — powiedziałam...

Rejon trocki

„Pierwsza niespodzianka oczekiwała komisję wyborczą w dzielnicy trockiej nr 6, gdy punktualnie o godzinie 7 rano przedarliśmy jako pierwsi...

W przedmówieniu wyborów żyliśmy poważne obawy, czy się odbędą — powiedziała przewodnicząca komisji wyborczej B. Janavičienė...

— W przedmówieniu wyborów żyliśmy poważne obawy, czy się odbędą — powiedziała przewodnicząca komisji wyborczej B. Janavičienė...

W okręgowej komisji wyborczej nie zdołałem uzyskać bardziej konkretnej prognozy, jak też danych dotyczących sytuacji — prześlusło połowę dzielnicy...

SPORT

GORSKI W WILNIE!

Dość do Wilna na zaproszenie Litewskiego Związku Piłki Nożnej z trydniową wizytą przybyła delegacja Polskiego Związku Piłki Nożnej...

MUNDIAŁOWY WIEDZIE TRAKT

Niewiele powodów do radości dają swym sympantom piłkarze Estonii w spotkaniach eliminacyjnych mistrzostw świata-94...

Są to: obecna deputowana Walerijntyna Szuboc z ramienia ZPL Juozas Jakšta — od Związku Tautininkasów Litwy i Everistas Raišutis...

A oto inny obrazek: wszedł staruszek do sali, zarejestrował się, wziął kartki wyborcze. Długo nim się przyglądał...

— Ten zakreślony krągów do dotu oznacza, że Pan nie aprobuje Konstytucji — powiedziałam...

W jednomandatowym Szurwincko-Wileńskim Okręgu Wyborczym nr 55 wstępnych danych do drugiej tury wyborów trafił Benas Rupeika...

Leokadia DROZD

ki, Onuski i inne duże miejscowości.

Co jeszcze przeskądzało? W sąsiednim Wileńsko-Trockim Okręgu Wyborczym niezbyt fortunny ustalono granice niektórych dzielnic...

Według wstępnych danych, do drugiej rundy wyborów w Wileńsko-Trockim Okręgu Wyborczym nr 57 trafił Aleksandras Andruskevičius i Ryszard Maciejkiantėc.

Jurij SOBLES

DPP Litwy dziękuję za zaufanie

Przedmud Rady Demokratycznej Partii Pracy Litwy przekazała dla ELTA list z podziękowaniami dla mieszkańców Litwy.

Serdecznie dziękujemy Wam, głosi list, za wielkie zaufanie, wyrażone kandydatom naszej partii w wyborach do Sejmu Republiki Litewskiej.

Wszystkim dziękujemy ludności wiejskiej, młodzieży, jak również członkom naszej partii, jej sympantom, wszystkim, którzy poparli nas moralnie...

Wszystkim dziękujemy, zwłaszcza tym, którzy wnieśli swój wkład do budowania państwa.

Opowiadamy się za reformą gospodarczą, która ma stworzyć warunki do rozwoju państwa.

Niezwykle niska stopa inflacji, w stabilizacji sytuacji politycznej, w wyjątkowo trudnych warunkach, stanowiącym wyzwanie dla państwa.

Przedmud Rady DPP Litwy (ELTA)

Kopciuszek staje się królową...

Ogromnym zainteresowaniem braci dziennikarskiej cieszyła się konferencja prasowa w siedzibie kwadratowej Demokratycznej Partii Pracy Litwy...

„Byli komunistami” na tę na sztych bijąc koalicję Sąjūduis uzyskali 45 miejsc w Sejmie, 40 ich przedstawicieli będzie się ubiegalo o poselstwo w drugiej turze wyborczej.

Pan A. Brazauskas zapożnał zgromadzonych dziennikarzy z oświadczeniem partii, którą kieruje.

Jak zamierzono na konferencji, w której wzięli udział prócz A. Brazauskasa również przyszli posłowie do Sejmu Ceslovas Juršėnas i Justinas Karosas...

Wszystkim dziękujemy, zwłaszcza tym, którzy wnieśli swój wkład do budowania państwa.

Pan Algirdas Brazauskas komunikował, iż jeszcze nie podjął decyzji, czy będzie się ubiegalo o fotel premiera.

A. Brazauskas zaznaczył również, iż teraz w rokowania Rosja najważniejszą jest kwestia cen na surowce, bowiem światłowcy cen Litwa nie była w stanie zapłacić.

Zygmunt WIRSZA

Pertraktacje w Moskwie

MOSKWA. 26 października. ELTA. Zastępca premiera Republiki Litewskiej Bronisławas Lubišius i kierowana przez niego grupa pertraktacji z Rosją...

Nie ulega wątpliwości, iż umowy nie będą łatwe. Delegacja Litwy będzie usiłowała przynajmniej do tej pory...

W dziedzinie polityki zagranicznej — jak zaznaczył Ceslovas Juršėnas — będą uwzględnione postulaty nowej Ustawy.

Table with columns: Country, Points, and Name. Includes Ireland, Irlandia Płn., Hiszpania, Litwa, Dania, Łotwa, Albania, and Gintaras.

KOJELE — DROZIE

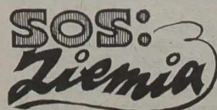
Jak zakomunikowano nam Ministerstwo komunikacji Litwy, od listopada droga krajowa litewskie koleje na terytorium Rosji.

Wszystkie drogi wiodą... do archiwum

— Półtora roku minęło od czasu, gdy złożyliśmy podanie o zwrot ziemi po swych rodzicach do gminnej służby reformy rolnej w Wace Trockiej. Odtąd obiliśmy progi tej służby w naszym celu. Otrzymaliśmy jakążś... nie nadeszła jeszcze do archiwum. Pragnęliśmy zobaczyć w jesieni gospodarstwa w wiosni roli. Straciliśmy wszelką nadzieję... w naszym przypadku o naszej ciotki znalazł się dawniejszy dokument naszego ojca. Nareszcie mamy autentyczny akt o własności ziemskiej, który służy reformy rolnej musiabym uwzględnić. Można wrzucić nam wymiary i oznaczenia działki — mówi Wincenta Pawłowska, mieszkanka wsi Świętąją, ze rejonu trockim, która spotkała w wejścia do gminnej służby reformy rolnej. Niejednemu interesantowi zgłasza się tu, by się dowiedzieć jedynie, czy nadeszła jakaś odpowiedź z archiwum. Jak już pisaliśmy w naszej gazecie, odpowiedzi, jakie posiadały archiwum, zostały jeszcze latem wysłane do gmin. Niestety, jak powiedziała kierowniczka tej służby reformy rolnej Wera Sednie, ogółem otrzymała 43 indywidualne odpowiedzi, z nich 11 nie potwierdzających własności ziemskiej pretendenta. To dziwne, okazało się, że w tej gminie brak spisów byłych płatników podatków na ziemię z lat 1927—1938, jakimi dysponują inne gmi-

ny rejonu wileńskiego. Czy rzeczywiście nie znalaziono takich spisów i nie przysłano z archiwum, czy leżą tu gdzieś w biurku?.. To właśnie te spisy są dokumentami potwierdzającymi byłą własność ziemską. Na przykład, Jan Suchodolski ze wsi Goby płacił w roku 1927 podatek za 7,5 hektarów, czyli że był właścicielem tych hektarów. W tej gminnej służbie reformy rolnej używaliśmy, że dawnych przedstawianych przez pretendenta do odzyskania prawa własności na ziemię polskich dokumentów nie uwzględnia się. Trzeba czekać na konkretną odpowiedź dotyczącą pretendenta do zwrotu ziemi z archiwum. Dzwino to jest archiwum: przygotowując odpowiedzi czepie informacje z tych spisów polskich dokumentów. A jeśli ta odpowiedź w ogóle nie nadejdzie, co ma robić człowiek? Interesant w danym wypadku mają prawo wymagać od gminnej służby reformy rolnej odpowiedzi negatywnej, z którą mogą się zwrócić do sądu dzielniczego w sprawie potwierdzenia swego prawa do własności ziemskiej.

Ogółem 432 byłych właścicieli oraz spadkobierców złożyło podanie o zwrot ziemi. Natomiast tylko 6 osobom na wiosnę odmierzono i oznakowano działki. Jesienią otrzymała je trochę więcej pretendujących. Co prawda, dokonano podziału ziemi po 2 hektary mieszkańcom gminy, którzy posiadając bytło, po pół-

tora hektara — nie posiadającym go i po 1 ha pracującym w filii Naukowo-Badawczego Instytutu Uprawy Roli i w gospodarstwie. Z wielkim trudem przebiega zwrot ziemi prawowitym właścicielom i spadkobiercom. Kto jeszcze sam obija progi gminnej służby reformy rolnej i ponagla pracowników służby nie spieszą. Chociaż nadeszły odpowiedzi z archiwum, nie zawiadania się o tym pretendenci.

Na moje pytanie, czy wystarczy ziemi w Wace Trockiej zwrócić należne byłym właścicielom i ich spadkobiercom, kierowniczka służby reformy rolnej Wera Sednie powiedziała, że ziemi zabraknie. Nic dziwnego, bo znalazło się wielu chętnych — przybyszów z innych rejonów i miast — otrzymaniu w tak pięknej okolicy (byłym majątku Tyśkieviczów leżącym w pobliżu stolicy) parceli pod budowę własnych domów. W ciągu ostatnich kilku lat powstały tu aż 4 nowe dzielnice mieszkaniowe. Jak grzyby po deszczu rosną piękne wille w nowej dzielnicy Voke. Natomiast rdzenni mieszkańcy 13 wsi nie wiadomo jak długo będą czekać na konkretne odpowiedzi z archiwum i czy w ogóle odzyskają swą własność.

Leokadia DROZD
Rejon wileński

MODEL SZKOŁY POLSKIEJ NA LITWIE

Propozycje Polskiej Macierzy Szkolnej

W związku z trwającymi ostatnimi czasami dyskusjami nad drogami rozwoju na Litwie szkoły państwowej dla Polaków tu mieszkających, niektórymi poczynaniami lokalnych władz oświatowych zmierzającymi do zmiany dotychczasowych zasad funkcjonowania tych szkół oraz mając na celu zachowanie w procesie integracji szkoły polskiej na Litwie do systemu edukacji republiki, korytu narodowościowego oraz nieskrepowanego rozwoju swej kultury, Stowarzyszenie Nauczycieli Polaków Litwy („Polska Macierz Szkolna na Litwie”) wystosowało do Ministerstwa Kultury i Oświaty republiki swe propozycje.

„Podstawowym zadaniem szkoły ogólnokształcącej jest kształcenie młodzieży, wychowanie poczucia obywatelskości, zdolności aktywnej włączenia się do konstruktynnej działalności kulturalnej, społecznej oraz politycznej swego kraju. Dlatego w państwowej szkole ogólnokształcącej z polskim językiem wykładowym rzeczą konieczną jest nauczycieł uczniów swobodnego posługiwania się językiem państwowym oraz głębiej zapoznać ich z historią i kulturą republiki. Podstawy tego są założone w programach oraz podręcznikach. Jednak w celu przyspieszenia integracji szkoły polskiej do systemu oświaty republiki konieczne jest:

- intensyfikować i ulepszać wykładanie języka litewskiego (zwiększając tygodniową ilość godzin i rozporządzając nauczanie od klasy drugiej);
- na lekcyjach i w czasie pracy pozalekcyjnej szerzej zapoznawać uczniów ze społecznym i kulturalnym życiem Litwy, osiągnięciami naukowymi miejscem republiki w Europie i świecie;
- organizować zajęcia fakultatywne w języku litewskiego, historii Litwy oraz kultury;
- organizować różnorodnych przedmiotów (np. z matematyki, chemii, biologii i in. przedmiotów) zajęcia fakultatywne w języku litewskim, o ile tego życzą sobie uczniowie;
- organizować dla dzieci Wileńszczyzny letnie obozy wypoczynkowe w różnorodnych malowniczych miejscowościach republiki;
- wspólnie z uczniami

szkół litewskich organizować wyprawy turystyczne, święta śnieżne, tańców, sportowe, wieczory poetyckie itd.

— wydać w języku litewskim więcej literatury o historii Litwy, kulturze, obyczajach, z które; by mogli korzystać nauczyciele — wychowawcy oraz przedmiotowcy w szkołach polskich.

Jednak szkoła, której językiem wykładowym jest język polski, ma też swą specyfikę. Jej podstawę stanowi kultura etniczna i ma ona pomóc w zachowaniu i rozwijaniu języka ojczystego, tradycji ludowych, zapewnieniu egzystencji narodowej Polaków.

Dlatego dla funkcjonowania i rozwoju tej szkoły należą:

- szkolne programy nauczania oraz podręczniki uzupełnić o polski; kolorysty narodowy (szczególnie podczas wykładania muzyki i sztuki);
- wykladać historię Polski, przeznaczając w klasie V jedną lekcję tygodniowo, a w klasach VI—XII — 0,5 godziny tygodniowo (można je wygospodarować z godzin przeznaczonych na przedmioty do wyboru lub fakultatywne);
- pozwolić stosować polską symbolikę narodową (na przykład urządzając gabinety języka i literatury polskiej, historii, geografii);
- zagwarantować swobodną pracę różnorodnych niepolitycznych społecznych organizacji uczniowskich i nauczycielskich, które działają zgodnie z Konstytucją republiki;
- organizację wewnętrznej (tzn. plany pracy, rozkłady, dzienniki klasowe, protokoły różnorodnych narad i in.) prowadzić w języku ojczystym (podstawa: Ustawa o Mniejszościach Narodowych, punkt 4);
- stworzyć warunki dla dzieci narodowości polskiej do przejścia z klas rosyjskich do polskich (naszym zdaniem, można na to pozwolić uczniom I—VII klas co roku do 1 października, a w szczególnych przypadkach — również uczniom klas starszych);
- nauczycieli wszystkich przedmiotów zrykować w języku ojczystym;
- zapewnić ciągłość nauczania i wychowania dzieci w języku ojczystym (z przedszkół do wyższej uczelni szkolnej).

Wizyta, która wiele wyjaśni

Dziś przybywa do Wilna nowy minister transportu i gospodarki morskiej Polski Zbigniew Jaworski. Tematem jego rozmów i spotkań na Litwie będą problemy komunikacji powstałe w ostatnich czasach pomiędzy naszymi krajami w związku ze

zmianą struktur społecznych i gospodarczych. W Polsce spodziewane jest zrodzenie transportu, co niechybnie odbije się na komunikacji Litwy. Wizyta wniesie jasność do wielu spraw.

Inf. wł.

PRZEPRASZAMY

W numerze sobotnim z dn. 24 października z winy red. technicznej NIKOŁAJ NIEZAMOW

właścicielem zostały zamieszczone zdjęcia na str. 4 i 6.

Przepraszamy naszych Czytelników oraz Szanowną p. Marię Foltyn.

Jakich jeszcze dokumentów potrzeba?

Jako pierwszy w Prenach wziął ziemię w dzierżawę Piotr Pietkiewicz. Znam go od dawna. Człowiek poważny, pracowity, przedsiębiorczy. A w sąsiednich Magarach pierwszym gospodarzem postanowił zostać Leon Szadaniec. Oba nabyl sprzątnię, roplanowali, gdzie i co będą stałi.

W rozmowie z Pietkiewiczem dowiedziałem się, że pomimo suszy zebrał niezłe plony z 47 ha użytków rolnych.

— Zauczy, zwraca się jednak była własność ziemską, — pomyślałem. Również na Wileńszczyźnie, gdzie większość o tym, jak przebiegała reforma rolna, postanowiłem rozmawiać ze starszą gminną Lucją Majauskienę, członkinią gminnej służby reformy rolnej Lechem Kuluszą. Jak się okazało, z 386 pretendentów do ziemi w Prenach, wzięto do niej tylko 24 osobom. Z ogólnej powierzchni hektarów tylko na 180 hektarach znaleźli się gospodarze. Czy można jednak narzucić im gospodarzami? Przecież ziemię na razie tylko wydzierżawiono, nie zaś wydzierżawiono, nie zaś wzięto jako własność!

Wizę z Lucją Majauskieną obciążeni jej kosztuje hektar więcej 300 rubli (obecnie ta kwota wynosi 1000 rubli). Trzeba to jeszcze zintensyfikować. Nawozy, sprzęt, — też nie są tanie. A nasi rolnicy przeważnie nie mają w starszym wieku. Myślę, że wkrótce, skąd wziąć pienia-

dzie na chleb... Co innego, gdyby na mocy ustawy o zwrocie mógł człowiek zrobić z własną ziemią, co sobie życzy — oddać w dzierżawę, sprzedać itd. I żeby dawano dokument na wieczne jej korzystanie z prawem dziedziczenia. Inaczej by człowiek sobie wówczas zaradził!..

A obecnie kurzą się w te czkach ludzkie podania o zwrot ich własności. Przekonałem się o tym osobliwie. Moi rodzice, dziadkowie i pradiadkowie mieszkali w Święcianach. Ich prochy spoczywają na miejscowym cmentarzu. Mieli ziemię, która ich żywiła od pokoleń. Niemcy cofając się spalili nasz dom. Ojciec jednak cudem zachował dokumenty na ziemię z 1937 roku. Skrupulatny notariusz na ośmiu kartkach wpisał tu wszystkie szczegóły: co przylega do naszej ziemi z prawej strony, co z lewej. Za ile złotych kupił ziemię mój ojciec 1991 roku zaniemieniem ten akt własności ziemskiej i inne niezbędne dokumenty do gminnej służby reformy rolnej w Święcianach. No, myślałem sobie, wiosną będą już miał własny areal. Nic z tego. Dotąd papiery leżą w biurku służby reformy rolnej. Jedynie za ten czas przesłano je tylko z jednej instytucji — do drugiej. W ubiegłym roku wezwano mnie do wydziału prawnego samorządu rejonu i powiedziano, że trzeba przeliczyć dokumenty z języka polskiego na litewski...

Zadbałem o to. Za przekaz ośmiu kartek zapłaciłem 555 rubli. Dokumenty znowu wróciły do teki... I znowu czekam na zwrot ziemi do obecnej chwili. Rozumiem, że wolną ziemią nie dysponuje miasto. Na naszych dwóch hektarach (za miastem) dawno wyrosły sady mieszczuchów. Nie mogę mieć do nich pretensji! Lecz przy moim domu, który otrzymałem w spadku po zmarłym ojcu, jest około 30 arów. Ustawa rządu przewiduje, że w takich miastach, jak Święciany, obywatel ma prawo mieć przy domu te 30 arów. Na papierze niby wszystko gra. A jak jest w życiu?

Co pewien czas udaje się do służby reformy rolnej. Obiecuja, zapewniają, że 30 arów na pewno zostaną zwrócone, a reszta (jeszcze nie wiadomo, A tu nagle, jak śnieg na głowę, spada wiadomość, że zawieszono prawomocność przedwojennych dokumentów, ponieważ Wileńszczyzna była pod okupacją Polski. Trzeba sprawdzić dokumenty każdego pretendenta... Czas upływa. I znowu czekaj tałki, latka... W podobnej sytuacji jest ponad 100 mieszkańców Święcian. A ilu na całej Wileńszczyźnie? Ziemia państwowa — znaczy niczyja: robić z nią można, co się żywnie podoba. Przecież tak było za czasów sowieckich... I nic się istotnie nie zmieniło. Nadal ziemię otrzymują nie ci, do kogo faktycznie ona należy.

Nikołaj NIEZAMOW
Rejon święciański

Numerzy ze złota?

Jako kierowca-amator z 26-letnim stażem, dobrze pamiętający byłe ceny benzyny, podatków, opłat za lustrowanie samochodów i numerację do nich, jestem głęboko obrzywny tym chwytem, z którego pomocą z kieszeni każdego automobilisty wyrwy się prawie 3 tysiące (rubli, talonów, czy czegoś innego) za nowe numery rejestracyjne.

Świat się będzie śmiał, że cena dwóch tłoczonych blaszek — numerów jest wyższa

od miesięcznej gaży wielu pracujących, nie mówiąc już o emerytach! Czyż to nie państwowy reket?

A może na Litwie nie znalazło się żadnej fabryczki, zakładu, pracowni, która by te numery mogła tłoczyć dziesięciokrotnie taniej?

Widocznie tu mamy jaskrawy przykład zmonopolizowania blachej produkcji, aby dać zarobić komuś swojemu, bliższemu, a może krewnemu, z pewnej ZSA.

Zenon ZUKOWSKI

W Druskiennikach pozbyłem się reumatyzmu

Już w XVIII wieku wileńscy uczeni ustalili wprost cudowne wartości lecznicze wód mineralnych i powietrza w Druskiennikach na Litwie. W niedługim czasie także tutajse biała (torfy) borowinowe stały się cenne w zwalczaniu chorób reumatycznych. Choć oficjalnie uznano dopiero w 1935 roku Druskienniki jako uzdrowisko i kurort klasy europejskiej, to tu dużo wcześniej zjeżdżali liczni kuracjusze z Polski i innych krajów Europy — po zdrowiu i regeneracji sił. Uzdrowisko to jest znane Polakom od dawna. Tutaj przebywał i wypoczywał m.in. marszałek Józef Piłsudski. Jeszcze dziś niektórzy mieszkańcy pamiętają jego spacery po lesie sosnowym tworzącym leczniczy mikroklimat. Domek, w którym mieszkał Naczelnik Polski, wybudowano w 1965 roku pod pretekstem, że służy krajobraz. Obecnie żalują tego także Litwini. Byliby oni — mówią — zaczęli i reklamą dla polskich kuracjuszy, aby licznie i częściej przyjeżdżali do Druskiennik.

Niepodległa Litwa wśród ogromu trudności polityczno-gospodarczych ma obecnie niemały dylemat z pełnym wykorzystaniem w Druskiennikach 8 tysięcy miejsc sanatoryjnych jednorazowo. Zaplecie zabiegowo-lecznicze w sanatoriach jest przygotowane dla 35 tysięcy kuracjuszy jednocześnie. Władze administracyjne uzdrowiska, jak też miasteczka obecnie upatrują lepsze wykorzystanie swoich placówek rozmieszczając w nich kuracjuszy z Polski. Mają tu do dyspozycji spacery pośród sosnowego lasu, wody mineralne

z naturalnych źródeł oraz kąpiele w borowinowym błocie i źródłanej wodzie mineralnej. Wodne i borowinowe kąpiele oraz lecnicza gimnastyka na zdrowym powietrzu są tutaj na najwyższym poziomie medycznym. Klimat, błota borowinowe i wody mineralne zawierają niewyłącznie składniki lecznicze, rzadko gdzie in-

List z Polski

dziei spotykane. Iglaste lasy, Niemen i okolice jeziora jonizują i oczyszczają nieustannie powietrze.

Sanatoria słyną ze skutecznego leczenia wielu chorób i doległości. Lekarze uzyskują pozytywne rezultaty w leczeniu chociaż żołądka przewodu pokarmowego, systemu nerwowego, serca, krwi, stawów kostnych, gardła, nosa, skóry, niewłaściwej przemiany materii, kręgosłupa, układu kostnego oraz typowo kobiecych niedomagań. Specjalizuje się w tym m.in. sanatorium „Egla”, położone wśród sosnowego lasu. Jest to nowoczesny duży zespół obiektów, który jednorazowo może przyjąć 1000 pacjen-

Za granicą zwykle takie przywileje odnośnie państwowych zamówień kończy się skandalicznym demaskowaniem. A jak będzie u nas — na Litwie?

Widziałbym więc zadanie dla wnikliwych dziennikarzy: niech wyjaśnią, co to za spółka tłoczy złote numery. Wyminia nazwiska tych, komu mamy dziękować. Niech podaża motywacje tej ceny! A może pozwolić konkurentom wypowiedzieć się?

W pokojach jedno- i dwuosobowych, dobrze zorganizowany i wyposażony kompleks medycyno-zabiegowy. Załoga o wysokich kwalifikacjach kierowana przez naczelnego dyrektora dr medycyny P. M. Grigaitisa, doклада wszelkich starań, aby w sanatoriumi podopieczni czuli się jak u siebie w domu.

Pacjenci mają tu na co dzień do dyspozycji specjalistyczne gabinety medyczne, zakłady usług bytowych, punkty usług rozrywkowych, oświatowych i gastronomicznych, pjalnialne wód źródłane, tereny spacerowo-biegowe oraz boiska sportowe.

W Druskiennikach przeżyłem niezapomniane i piękne chwile, a przy tym doskonale wypocząłem i pozbyłem się reumatyzmu. Zachęcam więc do wyjazdów przez cały rok na skuteczne leczenie, zdrowotny wypoczynek do sanatorium „Egla”. Można tu przyjechać indywidualnie, z rodziną oraz w zorganizowanych zespołach w grupach na 14 i 21-dniowe (turnusy, w zależności od schorzenia).

Dla mieszkańców naszych wsi i miasteczek, litewskie Druskienniki są wprost wymarzoną miejscem leczenia i wypoczynku.

Stanisław W. MATEJ

KĄCIK PRZYJACIÓŁ Pragną korespondować

Siergiej Tuleniew — inwalida I grupy. Zbiera albumy z dziedziny sztuki, fantastyki, kryminały, powieści, historyczne, lektury w języku angielskim dla studiujących ten język i in. Prosi o kontakt w języku rosyjskim, Rosja, 620075 Jekatierinburg, ul. Maizyszewa 114 tel. 4.

Eugeniusz Burniewicz — chętnie nawiąże kontakt z wegetarianami z terenów byłych Kresów Wschodnich Rzeczypospolitej. Prosi o korespondencję w językach: polskim, rosyjskim lub białoruskim. Listy kierować pod adresem: Polska, 10-278, Olsztyn, ul. Szymanowskiego 9/2.

Halina Wołkońska — zbiera stare polskie płyty. Litwa, 4690 Druskienniki, ul. Vytauto 20-2.

TAJEMNICE PRZYRODY

Wszechobecny piorun kulisty

Więś Leonowo w rejonie ramieszkowskim obwodu kałinińskiego. Obserwator A. Loginowa. „Po południu zaczęła się burza. Byliśmy z mamą w domu. Siedziałem naprzeciwko okna na łóżku, a mama przy piecu. Nagle przez szybę w środkowym oknie do domu wpadła czerwona ognista kula o średnicy około 10 cm. Wolno przepłynęła w powietrzu do pieca i eksplodowała. Mieszkanie wypełniło się dymem. Eksplodacja rozszarpała belkę sufitu i drzwi drewna powyłykały się do ścian, lecz, co najdziwniejsze w sypialni, przez którą wyteciała kula, nie zostało otworu”.

Więś M.-Umys w obwodzie penzeńskim. Obserwator M. A. naszkina.

„W południe wracając z koleżanką z lasu trafiłszyśmy pod ulewny deszcz z huraganowym wiatrem. Zaczęła się burza. Ukwylśmy się w chołchowej stajni. W tym czasie koniech zamierzał wyprowadzić na podwórzu ogera. W chwili, gdy wychodził, rozległo się gwałtowne uderzenie pioruna i przez drzwi stajni wyczoła się ognista kula o średnicy mniej więcej 20 centymetrow. Dotknęła koniucha i konia — upadli martwi, a kula jakby się rozprószyła. Stałymi odredwiałe ze strachu 20 metrów dalej, nie mogłymi się poruszyć. Z dymu paliła się stajnia. Przybiegli ludzie ze wsi i próbowali ucieć koniucha, lecz to nie poskutkowało. Zewnętrznych urazów na ciałach koniucha i ogera nie było”.

Więś Bolszoj Ułuj Kraju Krasnojarskiego. Obserwator D. Z. kurdajew.

„W drugiej połowie dnia niebo pokryły ciężkie olowiane chmury i wkrótce zaczęła się wiekła ulewa z grzmołem i błyskawicą. W tym czasie pasłem konie na skraju lasu i schowałem się przed deszczem pod brzuchem konia. Nagle od bliskiego uderzenia pioruna mój koń upadł na przednie kolana. Z przestrasza zamknąłem oczy, a gdy otworzyłem je, ujrzałem wprost przed sobą, pod brzuchem konia, ognistą kulę wielkości piłki futbolowej. Kula kręciła się jak fryga. Jej środek był jaskrawo pomarańczowy, a po brzegach zmieniła się, stając się chwilami czerwony, chwilami złoty. Krawędzie kuli widziałem dojrze, lecz na środek nie mogłem spojrzeć — osłepiał oczym. Od tej kuli stało się jakby ciepło. Po 4-5 sekundach kula przeleciała w stronę obrzymich sosen, stojących w pobliżu i natychmiast rozległa się potężna eksplozja. Ogruszyło mnie i strachem przytomność. Gdy się oknąłem, ujrzałem grubą, białą sosenę rozbicia w drobny mak, martwe moje białe konie, na jednym z nich leżał kawał pnia sosny”.

Podczas otwarcia IX Międzynarodowej Konferencji ds. Elektryczności Atmosferycznej, która odbyła się w połowie czerwca br. w Sankt Petersburgu, piorun kulisty P.K. znówu figurował jako przykład tajemniczego fenomenu przyrody łączącego się z elektrycznością atmosferyczną, nie dającego się wytłumaczyć współczesną nauką. Ta pesymistyczna ocena osiągnięć uczonych ma swe uzasadnienie: dotychczas nikt nie wie, jak jest zbudowany P. K., dzięki jakiemu mechanizmowi fizycznemu powstaje, jakie czynniki zewnętrzne doprowadzają do jego eksplozji itd. Niemniej P. K. nie może narzekać na brak uwagi uczonych. Tylko w roku bieżącym prócz wspomnianej konferencji międzynarodowej

problem P. K. omawiano na trzech konferencjach zawodowców z Los Angeles, na trzecim międzynarodowym symposium ds. P. K. w Oxfordzie, na naradzie poświęconej P. K. zorganizowanej przez redakcję czasopisma ds. meteorologii, a także u nas — na Jarosławskim Uniwersytecie Państwowym podczas Ogólnorosyjskiej Konferencji do spraw P. K. W przyszłym — 1993 r. w Austrii, w Salzburgu odbędzie się Ogólnoeuropejski Kongres poświęcony P. K.

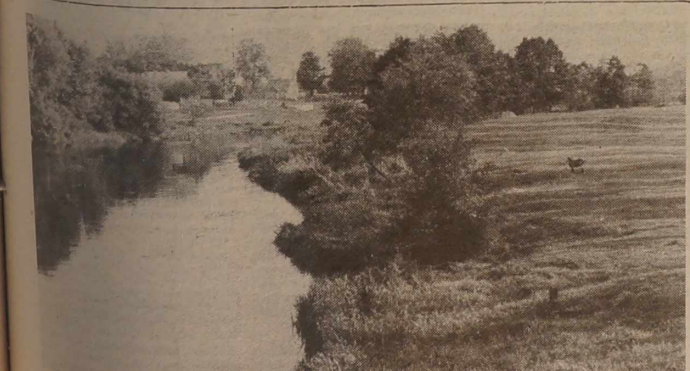
Na razie sukcesy uczonych są dość skromne. Głównym powodem tego jest to, że zdecydowano się na ciągłe się nie udaje w warunkach laboratoryjnych uzyskać P. K. Ukazujące się co pewien czas w prasie komunikaty, że ktoś w jakimś instytucie uzyskał sztuczny P. K., po sprawdzeniu okazują się „kaczkami” dziennikarskimi.

Co ostatnio zrobiono w celu wykrycia tajemnicy pochodzenia i budowy P. K.? Zrobiono niemało. Dzięki staniom rosyjskich uczonych z Moskwy, Władimira i Sankt Petersburga, w warunkach laboratoryjnych udało się uzyskać plazmę o anomalnie długim czasie istnienia i wielkim zasobie energii. Uważa się, że właśnie taki stan substancji litow — eksplozji przyczyną za istnienia P. K. U nas, na Jarosławskim Uniwersytecie Państwowym podczas statystycznej opracowania danych obserwacji P. K. w warunkach naturalnych (w toku obróbki informacji otrzymanej od naszych czytelników) udało się wyjaśnić, że pioruny kuliste wytrzymujące się na przewodnikach, wydostające się z elektro. i radio-kontaktów, odborników radiowych itd. — eksplozją o wielu rzedziej, niż powstające w kanale rozładowania się blyskawicy liniowej i w chmurach burzowych. Udało się nam również zgromadzić fakty dowodzące, że P. K. potrafi przodostać się do zamkniętych pomieszczeń przez szyby okien, nie pozostawiając w poszczególnych przypadkach otworów. Na razie niejasne, w jaki sposób się to odbywa. Analiza relacji naczynych świadków, którzy z bliska widzieli P. K. wykazała, że wewnętrzna budowa P. K. nie jest jednolita, że składa się on z świejących się, chaotycznie poruszających się w nim skrzepów, punktów, kulek, na które P. K. czasami rozpuszcza się przy uderzeniu. Można natomiast olicznych próbach teoretycznego modelowania P. K. stosowanego zarówno przez rosyjskich, jak też zagranicznych uczonych.

Mimo wszystko, jak zaznaczyłem na początku artykułu, P. K. nadal pozostaje zagadkowym zjawiskiem przyrody i każdy, kto się zetknął z P. K., może pomóc uczonym w rozwiązaniu zagadki, jeżeli szczegółowo opíše swe spotkanie z nim i przysłało nam.

Szanowny Czytelniku! Jeżeli widziałeś piorun kulisty napisz proszę pod adresem: 150 000, m. Jarosław, ul. Sowietkaja 14, Uniwersytet, „Sz. M.”. W ten sposób pomożesz w badaniu niezrozumiałego i tajemniczego zjawiska przyrody. Interesują nas także przesłany, które się znały, dowody w kontakcie z piorunem kulistym lub były przez niego uszkodzone oraz zdjęcia tegoż rzadko spotykanego rodzaju pioruna.

A. GRIGORIEW, kierownik naukowy Ośrodka Gromadzenia i Opracowania Informacji o piorunie kulistym, doktor nauk fizyczno-matematycznych

Fot. Z. Markowicz

Nad Zejmiana

UCHWAŁA RZĄDU REPUBLIKI LITEWSKIEJ
Nr 759 Z 9 PAZDZIERNIKA 1992 R.

O TRYBIE I WARUNKACH ROZLICZEN SPÓŁEK
ROLNICZYCH Z UDZIAŁOWCAMI

Rząd Republiki Litewskiej wcielając w życie uchwałę nr 1-2563 Rady Najwyższej Republiki Litewskiej z 1 maja 1992 r. „O środkach i trybie reformy rolniczej” postanawia:

- 1. członkowie spółki rolniczej ma prawo otrzymać, a spółka rolnicza (dalej zwana spółką) obowiązana jest zwrócić w naturze należący mu się udział w następujących przypadkach:
- 1.1. udział wniesiony został w naturze;
- 1.2. członek spółki zakłada gospodarstwo chłopskie;
- 1.3. w stacjonarnej (z wyjątkiem przypadków podanych w punktach 1.1, 1.2) przewidziana jest zwrot udziału w naturze.

2. Członek spółki, pragnący odzyskać należący mu się udział w naturze, ma złożyć w zarządzie (administracji) spółki:

- 2.1. podanie w sprawie wystąpienia ze spółki lub zwrócić część udziału ze wskazaniem wybranego jednego lub kilku sposobów zwrotu udziału, zatwierdzonych niniejszą uchwałą;
- 2.2. zaświadczenie gminnej służby reformy rolnej o prywatnym rolnym użytku gospodarczym lub inne dokumenty potwierdzające prawo własności ziemskiej (w przypadku zakładu gospodarstwa chłopskiego);
- 2.3. zaświadczenie gminnej służby reformy rolnej o tym, że podczas prywatyzacji mienia przedsiębiorstwa rolnego na użytki rolne gospodarstwa indywidualnego członka spółki nie sformowano gospodarstwa kompleksu produkcyjno - technologicznego (o ile żywy on zwrótu udziału w warunkach przewidzianych w punkcie 4.3).

3. Udziały członków spółki rolniczej, wniesione w postaci nieruchomości podstawowymi środkami, są zwracane w naturze nie później niż w ciągu trzech miesięcy od otrzymania podań. Ziemia może być zwracana dopiero po zebraniu plonu ozimin, upraw jarych i traw wieloletnich pierwszego roku.

4. Członek spółki, który wraz z żoną wystąpienia ze spółki i założenia gospodarstwa chłopskiego, na jego życzenie zwraca się udział:

- 4.1. poprzez sformowanie kompleksu produkcyjno - technologicznego według zatwierdzonych w ustalonym trybie ustaleń dotyczących podziału mienia prywatyzowanych przedsiębiorstw rolnych na kompleksy produkcyjno - technologiczne jeśli:
- 4.1.1. udział członka spółki jest nie mniejszy od wartości

kompleksu produkcyjno - technologicznego;

4.1.2. suma udziałów kilku występujących ze spółki jej członków jest nie mniejsza od wartości kompleksu produkcyjno - technologicznego i osoby te sporządzą umowę o wspólnej połączonej działalności;

4.1.3. udział (suma udziałów) jednego lub kilku występujących ze spółki jej członków jest nie mniejsza niż 80 proc. wartości kompleksu produkcyjno - technologicznego i osoby te zawierają ze spółką umowę o wspólnej połączonej działalności;

4.2. przekazuje się występującemu członkowi spółki budynek lub obiekty, o ile te budynek lub obiekty znajdują się na należącym mu na prawach własności lub zwracanej w naturze ziemi i odpowiadają jednemu z następujących warunków:

4.2.1. udział członka spółki jest nie mniejszy od pozostającej wartości budynków lub obiektów (wraz z wyposażeniem niedomowanym);

4.2.2. udział członka spółki stanowi nie mniej niż 80 proc. pozostającej wartości budynków i obiektów (wraz z wyposażeniem niedomowanym) i osoba ta zawiera ze spółką umowę o wspólnej połączonej działalności;

4.3. przekazuje się występującemu członkowi spółki sprzęt rolniczy w przypadkach, gdy podczas prywatyzacji mienia przedsiębiorstwa rolnego na użytki rolne gospodarstwa indywidualnego członka spółki nie sformowano gospodarstwa kompleksu produkcyjno - technologicznego jeśli:

4.3.1. udział członka spółki jest nie mniejszy niż pozostająca wartość przejmowanego sprzętu;

4.3.2. suma udziałów kilku występujących ze spółki jej członków nie jest mniejsza od pozostającej wartości przejmowanego sprzętu i zawierają oni umowę o wspólnej połączonej działalności;

4.3.3. występujący ze spółki członek (kilku członków) zawiera ze spółką umowę o wspólnej połączonej działalności, gdy zgodnie z założeniami podziału mienia prywatyzowanych przedsiębiorstw rolnych na kompleksy produkcyjno - technologiczne nie winno. Członkowi spółki, zawierającym ze spółką umowę o wspólnej połączonej działalności należy zaproponować przejęcie nie mniej sprzętu rolniczego, niż przypada go na powierzchnię u-

żytków rolnych gospodarstwa indywidualnego, zależnie od tego, ile sprzętu technicznego posiadał prywatyzowany kompleks produkcyjno - technologiczny, na którego podstawie założono spółkę.

4.4. Przekazuje się występującemu członkowi spółki sprzęt rolniczy oraz inny (z wyjątkiem przypadków wskazanych w punkcie 4.3), jeśli osoba ta zawiera ze spółką umowę o wspólnej połączonej działalności;

4.5. Przekazuje się występującemu członkowi spółki bydyo oraz majątek obrotowy w jego wartości bilansowej proporcjonalnie do wielkości udziału (jego części) tej osoby.

5. W przypadkach, gdy po wniesieniu udziału w naturze lub zakładowaniu gospodarstwa chłopskiego członek spółki żyje, aby jego udział zwrócony został w gotówce, udział sprzedaje się zgodnie z trybem ustalonym w uchwale nr 758 rządu Republiki Litewskiej z 9 października 1992 r. „O trybie dysponowania udziałami rolniczej”.

6. Umowy o wspólnej połączonej działalności z występującymi członkami spółki zawiera się na okres nie dłuższy niż 5 lat, a okres spłaty nie może być dłuższy niż 3 lata.

7. Wysokość udziałów członków spółki, wyszczególnionych w punkcie 4 niniejszej uchwały ustala się według danych o stałym bilansu spółki, po odejęciu wpływów ze zbytku, lecz jeszcze nie opłaconej produkcji oraz podstawowe środki.

8. Jeśli członek spółki występujący ze spółki i resztę udziału jest mniejsza od minimalnego wkładu udziałowego członka spółki, to resztę tego udziału zwraca się w gotówce lub naturze po upływie roku gospodarczego.

9. Zarząd (administracja) spółki nie później niż w ciągu miesiąca, który upłynął od pisemnego oświadczenia członka spółki zwrócić udziału lub jego część, ma poinformować na piśmie o decyzji zarządu (administracji) oraz czasie i miejscu rozliczenia się z udziałowcem. Zarząd (administracja) spółki nie później niż w ciągu 3 miesięcy od otrzymania podania ma zwrócić udział i przekazać mienie występującemu członkowi.

10. Spory udziałowców spółki ze spółką w sprawie zwrotu udziałów rozstrzyga się w trybie spólowym. Jeśli zarząd (administracja) spółki w ustalonym czasie rozliczy się nieoświadczenie udziałowców ma prawo żądać, aby spółka wynagodziła wszelkie powstałe w związku z tym straty w nie otrzymanym dochodem włącznie.

Premier Republiki Litewskiej
Aleksandras ABISALA

UCHWAŁA RZĄDU REPUBLIKI LITEWSKIEJ
Nr 774 Z 16 PAZDZIERNIKA 1992 R.

O ZATWIERDZENIU TRYBU ROZPATRYWANIA
PODAŃ, SKARG I PROPOZYCJI LUDNOŚCI
W ORGANACH WŁADZY PAŃSTWOWEJ,
PRZEDSIĘBIORSTWACH, INSTYTUCJACH
I ORGANIZACJACH

Rząd Republiki Litewskiej postanawia:

Zanim przyjęta zostanie ustawa o rozpatrywaniu podań, skarg i petycji mieszkańców Republiki Litewskiej zatwierdzić tryb rozpatrywania podań, skarg i propozycji ludności w organach władzy państwowej, przedsiębiorstwach, instytucjach i organizacjach (załącznik).

2. Ministerstwo, służby państwowe i inspekcje, zarządy miast (rejonowe), przedsiębiorstwa, instytucje i organizacje są zobowiązane do zapewnienia, aby zorganizować rozpatrywanie podań, skarg i propozycji ludności, przestrzegając trybu zatwierdzonego niniejszą uchwałą.

Premier Republiki Litewskiej
Aleksandras ABISALA

Tryb rozpatrywania podań, skarg i propozycji ludności
w organach władzy państwowej, przedsiębiorstwach,
instytucjach i organizacjach

CZĘŚĆ OGÓLNA

1. Trybu tego należy przestrzegać przy rozpatrywaniu wszystkich podań, skarg i propozycji, złożonych organom władzy państwowej, przedsiębiorstwom, instytucjom i organizacjom, z wyjątkiem podań i skarg, których tryb rozpatrywania określają ustawy Republiki Litewskiej a także podań o charakterze doradczym.

2. Kierownicy państwowych organów władzy, przedsiębiorstw, instytucji i organizacji, upoważnieni przez nich inni funkcjonariusze (dalej zwani funkcjonariuszami) obowiązani są w przewidzianych przez niniejszy tryb terminach rozpatrywać podania, skargi i propozycje ludności, odpowiadając na nie i podejmując niezbędne kroki w celu rozstrzygnięcia poruszonych w nich spraw.

3. Kierownicy państwowych organów administracji państwowej, przedsiębiorstw, instytucji i organizacji, inni funkcjonariusze zobowiązani są w ustalonym czasie (w ogłoszonych dla ludności dniach i godzinach) osobliście przyjmować mieszkańców.

4. Za zorganizowanie przyjmowania ludności oraz rozpatrywania ich podań, skarg i propozycji w państwowych organach administracji państwowej, przedsiębiorstwach, instytucjach i organizacjach osobliście odpowiedzialność ponoszą ich kierownicy.

SKŁADANIE I
PRZYJMOWANIE PODAŃ,
SKARG I PROPOZYCJI
MIESZKAŃCÓW

5. Pisemne podania, skargi i propozycje mieszkańców mają być przez nich podpisane ze wskazaniem następujących danych: imienia, nazwiska i miejsca zamieszkania (bądź miejsca pracy czy nauki). Nie podpisane i nie zawierające tych danych podania, skargi i propozycje uznaje się za anonimowe i nie rozpatruje się.

6. Podania, skargi i propozycje mieszkańcy składają tym organom władzy państwowej, przedsiębiorstwom, instytucjom oraz organizacjom czy funkcjonariuszom, do których kompetencji zaliczone załatwienie odpowiedzialnej sprawy.

7. Organa władzy państwowej, przedsiębiorstwa, instytucje i organizacje, ich kierownicy i inni funkcjonariusze, do których kompetencji nie należy rozstrzygnięcie spraw, poruszonych w podaniach, skargach i propozycjach ludności, w ciągu pięciu dni przesyłają je zgodnie z tym patentem, a przyjmując osobliście objaśniają, gdzie mają się zwrócić.

Nie zezwala się na przysyłanie podań i skarg ludności do rozstrzygania osobom urzędowym, których działalność została oskarżona.

ROZPATRYWANIE PODAŃ,
SKARG I PROPOZYCJI
LUDNOŚCI

8. Kierownicy organów władzy państwowej, przedsiębiorstw, instytucji i organizacji oraz in-

ni funkcjonariusze rozpatrywać podania, skargi i propozycje ludności obowiązani są:

8.1. rozpatrzyć istotę podań, skarg i propozycji, w razie potrzeby żądać dodatkowych dokumentów, skierować pracownikom na miejsce sprawowania faktów, zastawiać inne środki w celu obiektywnego rozstrzygnięcia spraw;

8.2. pisemnie lub słownie (na życzenie) paktami poinformować mieszkańców, jakie decyzje w ich względzie zostały w związku z ich podaniami, skargami czy propozycjami, a jeśli podanie, skarga czy propozycja zostały odmówione, wskazać motywy odmowy i objaśnić tryb zakazania takiej decyzji;

8.3. analizować i uogólniać otrzymane podania, skargi i propozycje, wyrażone w nich krytyczne uwagi, usuwać przyczyny i warunki, z których powodu naruszone zostały prawa mieszkańców oraz ich interesy chemiczne prawem.

9. Mieszkaniec, który się nie zgadza z decyzją powzięłą w sprawie jego podania, skargi czy propozycji, ma prawo zaskarżyć tę decyzję przed tym organem lub osobą oficjalną, której bezpośrednio podlega organ władzy państwowej, instytucja, organizacja czy konkretna osoba oficjalna, na która powoła decyzję.

10. Podania, skargi i propozycje mają być rozpatrzone w ciągu miesiąca od dnia ich otrzymania, a podania nie wymagające dodatkowych badań czy sprawdzenia - niezwłocznie nie później niż w ciągu 15 dni pracy.

Jeżeli rozpatrzenie podania czy skargi wymaga sprawdzenia, dodatkowego materiału lub innych środków, termin ich rozpatrzenia w drodze wyjątku może być przedłużony przez kierownika odpowiedzialnego organu państwowej, przedsiębiorstwa, instytucji lub organizacji bądź jego zastępcę, nie dłużej jednak niż o miesiąc. Kierownicy organów władzy państwowej, sprawujący funkcje nadzorcze mają prawo przedłużyć termin rozpatrywania podania lub skargi do pół roku, jeśli potrzebne jest sprawdzenie lub rewizja. Informując się o tym osobę, która złożyła podanie lub zażalenie.

11. Organ władzy państwowej zobowiązany są sprawdzić, jak się rozpatruje podania, skargi i propozycje ludności w podległych im instytucjach i organizacjach, ustawa przynajmniej warunki, powodujące naruszenia praw mieszkańców oraz chronionych prawem ich interesów.

12. Zwolka w rozpatrywaniu podań, skarg i propozycji nieobjektowne ich rozstrzygnięcie, przekazanie podania lub skargi osobie urzędowej, której działalność została zakazana, stanowi podstawę do podlegającego winnego funkcjonariusza do odpowiedzialności karniej oraz powzięcia kwestii, czy zgodnie z pełnią swe obowiązki zgodnie z ustawodawstwem pracy Republiki Litewskiej.

UCHWAŁA RZĄDU REPUBLIKI LITEWSKIEJ
Nr 744 Z 8 PAZDZIERNIKA 1992 R.

O PRZERWANIU DZIAŁALNOŚCI
PRZEDSIĘBIORSTW ROLNYCH

Rząd Republiki Litewskiej postanawia:

1. Ustalić, że:

- 1.1. Działalność przedsiębiorstw rolnych przerywa się i zwalnia się pracownikom tymczasowym administracji, jeżeli zostały spełnione następujące warunki:
- 1.1.1. Majątek, prawa i obowiązki przedsiębiorstw rolnych zostały przekazane kompleksom produkcyjno - technologicznym, których umowy o podpisaniu udziału i wyniki aukcji zostały potwierdzone przez rejonowe komisje prywatyzacji.

Kierownicy tymczasowych ad-

ministracji, z których winy zwolka się z podpisaniem protokołu zdawczo - odbiorczego, zwalniają się w trybie ustalonym przez ustawy. W tym przypadku majątek, prawa i obowiązki przedsiębiorstw rolnych przekazują kompleksom produkcyjno - technologicznym komisje powołane przez założycieli przedsiębiorstw;

1.1.2. W pozostałych nie sprywatyzowanych obiektach - nie trzeba zapewniania procesu produkcji rolnej. Obiekty te przekazują się gminnym służbom reformy rolnej, które zapewniają

ich ochronę i ewidencję. Środki na ochronę takich obiektów przydzielają się z funduszu reformy rolnej;

1.2. Kierownikom i głównym księgowym tymczasowych administracji przedsiębiorstw rolnych za pomysłowe wykonanie programu prywatyzacji na mocy decyzji Ministerstwa Rolnictwa mogą być wypłacane premie ze środków funduszu reformy rolnej.

1.3. Uznaje za nieważne punkty 3.4 i 3.6 uchwały rządu Republiki Litewskiej nr 162 z 14 marca 1992 r. „O dodatkowych środkach na realizację reformy rolnej” (Dziennik Ustaw, 1992, nr 16-429).

Premier Republiki Litewskiej
Aleksandras ABISALA

KLAJPEDA SPOSOBI SIĘ DO POMPOWANIA
MAZUTU Z TANKOWCÓW

Donośne zaniechanie rządu spełnia Klajpedzkie Państwowe Przedsiębiorstwo Naftowe. Przy pomocy specjalistów robotników jedenastu firm państwowych i prywatnych przygotowuje linie technologiczne do pompowania z tankowców ciężkiego mazutu i wypełniania nimi cystern.

Pracujemy bez przerwy w soboty i niedziele - powiedział korespondentowi ELTA dyrektor

techniczny przedsiębiorstwa Petras Mulskis. - Należy w trybie pilnym z nabrzeża morską portu hanowerskiego do estakady kolejowej wmontować rurociąg o dużej średnicy, długości około trzech kilometrów, zadbać o niezawodną izolację cieplną, wykonać wiele innych prac. Ponad połowę rur już przelazono, wykonano przeszło trzecią część prac z zakresu montażu linii e-

lekttrycznych, ocieplenia zbiorników. Na estakadzie zmontowano urządzenia własnej produkcji do przelewania mazutu do cystern kolejowych. Jeśli w czasie otrzymamy pompę z jednej z firm niemieckich, w polowie listopada będziemy mogli pompować ze statków ciężki mazut, stosowany w kotłowniach i elektrowniach. W ciągu roku moglibyśmy przepompować około trzech milionów ton tego cennego paliwa. (ELTA)

24 października odsłonięto pomnik Juliusza Kłosa

Przyroda sama upiększyła cmentarz na Roscie. Niespodziewanie wypadł śnieg, a w bliską sobotę roziskrzyły go nieomal wiosenne promienie słoneczne. Na zielonych jaszczkowatych drzew zwały się kity konarów, niby jakieś czarne białe kwiaty. Może tak natura równie ucieszyć ten dzień, bo chciała kwiatów w tym roku prawie nie było. No cóż, symbol obecnego niełatwego życia...
Ci, którzy przybyli na nasz apel: „Ofiaruj kwiaty na Roscie”, jeśli nawet nie przynieśli tak, jak w zeszłym roku, bujnych chryzantem, to przybyli wiedzieli naprawdę serdeczną wiadomość z naszym dziedzictwem kulturowym.

Jak było do przewidzenia, stawali się nauczyciele i uczniowie z Wileńskiej Szkoły im. Adama Mickiewicza. Zresztą w ciągu kilku poprzednich dni już sprzątał cmentarz. Bardzo przyjemnie mi widzieć młodzież z klubu „Włoczędów”, która obrala za swą siedzibę ZM ZPL. Tym razem pracy nie zabrakło, bo sporo konarów odpadło nie miało siły udźwignąć dodatkowego ciężaru — śniegu i runęło. Należało je usprzątnąć.

Ścieżki cmentarzaka żołnierskiego przy placu Marszałka w ciągu liczonych kwadransów były odsłonięte. Tu pani Pela-

gia Zienkiewicz świeciła przykładem. Z wielką przyjemnością wśród zgromadzonych widzieliśmy naszych starych Czytelników: Stefanię Romer, Tadeusza Wojciszę, Kazimierza Karpicza, wielu innych, którzy w dniu tym stali się świadkami wydarzenia jakże znaczącego w życiu Wilna.

Wydarzenie — może brzmiało zbyt górnolotnie, bo impreza była skromna i cicha, jak zresztą odczytanie w czynie intencji się odbywała. Juliusz Kłos, warszawianin, który przybył do Wilna, by je ukochać na zawsze i spocząć na wieki na wileńskiej Roscie wśród poszumów starych sosen. Inżynier i architekt, historyk o duszy artysty, o którym Jan Bulhak powiedział, że nie tylko woli, ale i czuje, profesor Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie, położył ogromne zasługi ratując zabytki naszego grodu. Tak się jednak potoczyły powojenne losy miasta, że miejsce wiecznego spoczynku tego jednego z jej największych wielbicieli — omal nie zostało zapomniane. Dzięki grupce wilanin przed 20 laty na jego grobie znalazł się skromny krzyż i tabliczka. Teraz stanął pomnik. Ze składek społecznych większych i mniejszych, a np. p. Franciszek Karzisz podarował figurkę ukrzyżowanego Chrystusa. Nie ma

przecież znaczenia, kto i ile ofiarował. Liczy się dobra wola. Inicjatywa zrodziła się w Społecznym Komitecie Opieki nad Starą Rosą przy ZG ZPL, a za okazję posłużyło 110-lecie urodzin architekta. I oto przed 60 rocznicą jego śmierci (5.1.1993), a w przededniu Święta Zmarłych wilaninie byli obecni na uroczystości odsłonięcia i poświęcenia kamienia nagrobnego, który upamiętni na długie lata imię tego Człowieka.

Projekt pomnika opracował Eduardas Budreika, profesor wileńskiej Akademii Sztuk Pięknych. Zrobił to bezinteresownie, ma ponadto inne poważne plany i propozycje, dotyczące upamiętnienia miejsc związanych z imionami innych wybitnych Polaków.

24 października 1992 r. o godz. 12 złożono pierwszą wiązanek kwiatów przy nowym pomniku na grobie Juliusza Kłosa. Prezes Społecznego Komitetu Opieki nad Starą Rosą p. Alicja Klimaszevska podziękowała serdecznie wszystkim ofiarodawcom, a szczególnie prof. E. Budreice, a także Edmundowi Szotowi i jego spółce „Znicz” za gratisowe wykonanie części robót związanych z ustawianiem i wykończeniem pomnika.

— Jestem poniekąd kontynuatorem dzieła Juliusza Kłosa — powiedział prof. Eduardas Budreika. — Dlaczego czuję się zaszczycony, że mogłem chociaż

skromnie przyczynić się do upamiętnienia Jego imienia. Zasadą restauratorów jest zachowanie wszystkich starych fragmentów, dlatego też metalowy krzyż, który dotychczas stał na grobie Juliusza Kłosa, wmontowałem w obecny pomnik. Ten pomnik jest ze skały i jest w tym symbolika — bo charakter prof. Kłosa był mocny, jak skała, gdy walczył o zachowanie zabytkowej architektury Wilna.

— Powszecznie są znane obrzydnym zasługi dla Wilna prof. Juliusza Kłosa — powiedział Jerzy Surwiłło, zastępca redaktora „Kuriera Wileńskiego”. — Niech ten skromny pomnik, który powstał z inicjatywy grupy ludzi dobrej woli, będzie symbolem wdzięczności wszystkim wilanin, niech się stanie tym uratowanym śladem polskości w Wilnie, za którym nastąpią inne. Szczególne słowa wdzięczności należą się prof. Budreice. Mamy dowód tego, że szanując wzajemnie historię wiele można wspólnie uczynić.

I oto następuje ostatni akord tej wzruszającej uroczystości. Ks. Jan Kasikiewicz, proboszcz kościoła Św. Ducha przybył, aby poświęcić pomnik.
— Jestem ogromnie wdzięczny za zaproszenie na odsłonięcie i poświęcenie pomnika śp. Juliusza Kłosa, że mogę tu i teraz służyć jako kapłan kościoła. Profesor Juliusz Kłos swoim życiem i dziełem postawił sobie pomnik. Pragniemy ze swojej strony oddać hold i

część Jego pamięci, ale człowiek przede wszystkim swoją pracą, swoim mozołem stawiając na pomniku...

Wieczny odpoczynek racz mu dać Panie... Kwiaty, świecę, słowa modlitwy... To symbole naszej pamięci, miłości i wdzięczności. Człowieku, który Wilno ukochał na zawsze...

Halina JOTKALLO
NA ZDJĘCIACH: pomnik Juliusza Kłosa; miejsca poświęcenia: pani Pamelia Zienkiewicz odsłaniała ścieżki na cmentarzu ku wojskowym

Fot. Walery Charin

NOWOSCI WYDAWNICZE

Na uroczystości szkolne

Nakładem wydawnictwa „Śmiesz” ukazała się niezwykle potrzebna dla szkół polskiej książka — „Na uroczystości szkolne”. Te zalecane przez Ministerstwo Kultury i Oświaty Republiki Litewskiej edycje przygotowała pani Irina Moracz z Instytutu Kształcenia Nauczycieli. Edycja zawiera materiały przydatne w pracy nad przygotowaniem wielu uroczystości i imprez szkolnych. Składa się z dwóch części. Pierwsza zawiera programy okolicznościowe oraz wiersze tematyczne, związane z programami szkolnymi. Druga — inscenizacje związane z lekturą pozaszkolną. Opracowania muzyczne, które proponuje Autorka, pochodzą z dostępnego dla wszystkich śpiewników — W. Turrowskiego, K. Heerina, M. Sarta, M. Zurka, J. Mincewicza.

Autorka proponuje inscenizacje na takie uroczystości szkolne, jak początek roku, Święto Nauczyciela, Dzień Zaduszny, Święto Matki, Dzień Babci, Wigilia oraz inscenizacje z programy artystyczne na Dzień Niepodległości Litwy i Polski, zakończenie roku szkolnego. Nie ulega wątpliwości, iż edycja ta będzie nieoceniona

pomocą dla nauczycieli — zwłaszcza klas początkowych — w organizowaniu uroczystości szkolnych. Wypada jedynie zażądać, iż nakład jest bardzo mały — 180 egzemplarzy. Początkowo miał wynosić 30000 egz., co by w zupełności wystarczyło. Później jednak nakład został zmniejszony, podobno dlatego, że żadna z księgarni nie zamówiła tej pozycji. Księgarnie się przyzwyczajają i orientują się raczej na takie pozycje, jak „Technika miłości” czy też „Sennik egipski”. No i oczywiście, na tak wartościowe rzeczy, jak horoskopy.

Jak poinformował nas dział biblioteczny Ministerstwa Kultury i Oświaty, wszystkie biblioteki szkolne (chodzi o wszystkie, o szkoły polskie) otrzymują tę książkę. Nie wiadomo natomiast, czy będzie ona w sprzedaży i czy nauczyciele będą ją mogli kupić na własność. Wydatek doprawdy niewielki — 20 talonów, a korzyść byłaby ogromna. Wydaje się, że gdyby było zapotrzebowanie — należałoby napisać do Ministerstwa Kultury i Oświaty — można by się było ubiegać o drugi nakład.
Lucja BRZOZOWSKA

Podzielić się książką...

ALBO O ZAŁOŻENIU WILNIE KLUBU BIBLIOTEKARZY POLSKICH

W Zarządzie Miejskim ZPL odbyło się spotkanie bibliotekarzy z wileńskich szkół polskich z I sekretarzem Ambasady RP w Wilnie — Wojciechem Wróblewskim oraz wiceprezeską wileńskiej Polskiej Macierzy Szkolnej — Teresą Sokolową. Rozmowa dotyczyła przede wszystkim tematu przysyłanych z Polski książek.

— Lektura z kraju najczęściej jest wysyłana pod hasłem: pomoc dla Polaków na Litwie. Zdarza się niestety, że trafiają tu stare, bezwartościowe książki, nawet te — z lat 50, które nie są aktualne w Polsce, ani u was — stwierdził pan Wojciech Wróblewski. — Celowe byłoby sporządzenie przez bibliotekarzy

szkół polskich w Wilnie i w rejonach spisów, na jaką literaturę jest największe zapotrzebowanie. Przykładowo, jaka szkoła potrzebuje lektury z zakresu pozytywizmu lub międzywojennego dwudziestolecia, komus, na przykład, brakuje współczesnych autorów: Różewicza, Herberta, Szymborskiej itd. Na podstawie tych danych, moglibyśmy sponować z Polski niezbędną literaturę.

Sekretarz ambasady RP zaproponował również bibliotekarzom polskich szkół na Wileńszczyźnie wymienić ze sobą książki. Związcza to tytuły, które są w nadmiarze w jednej bibliotece, natomiast w innej — ich brakuje.

Pani Teresa Sokolowa powiedziała, że rolę dystrybutora niezbędnej lektury między szkołami może najlepiej spełnić Klub Bibliotekarzy Polskich. Taka placówka została założona podczas wspomnianego spotkania. Jej ośrodek w Wilnie będzie patronowany przez Macierz Szkolną. W założeniu, mają być powstać w przyszłości koła Klubu w różnych miejscowościach podwileńskich. Pierwsze spotkanie Klubu odbędzie się 4 listopada br. o godz. 17 w Wileńskiej Szkole Średniej im. Adama Mickiewicza. Bibliotekarze, którzy przybędą na to spotkanie, przerosną się o zabranie ze sobą wykazu najbardziej potrzebnych książek, jak również tych, których mogliby się podzielić z innymi szkołami.

Byc może w przyszłości Klub Bibliotekarzy Polskich na Wileńszczyźnie spełni rolę swegoistego „banku książek”?

Halina LASSOTA

Studenci z Chrystusem

W każdy ostatni czwartek miesiąca w kościele Św. Ducha o godz. 9.00 będzie odprawiana Msza św. dla studentów, profesorów wyższych uczelni Wilna. Duszpasterstwo Akademickie Uniwersytetu Polskiego w Wilnie zaprasza wszystkich kolegów i koleżanki, profesorów innych uczelni w najbliższym czwartek 29.X do kościoła Św. Ducha na pierwszą studencką Mszę św.
Inf. w/l.

LECZENIE ZAPALENIA OSKRZELI SZALWIĄ

Bierzemy emalowany garnek (nie nadają się garnki z popiekanej emalii), wlewamy tam szklankę mleka i wupujemy stółową łyżką rozrobioną w szalwi. Przykrywamy garnek deszczką lub talerzem (w żadnym wypadku nie metalowym!) i gotujemy przez pewien czas tę mieszaninę. Następnie odczekać. Mleko jeszcze raz podgrzewamy po przykryciu garnka deszczką lub talerzem. Mleko pijemy możliwie

jak najgorętsze, należy to zrobić przed snem. Pijemy lek urobimy unikamy przeciągów.

ORGANIZUJE SIĘ

wyjazdy turystyczno-komercyjne do Polski:

do Torunia — 5, 19 listopada i do Olsztyna, Elku — 12, 26 listopada.

Uprzejmie zapraszamy do podróży.

Zwracając się: Vilnius, Siltamių 21, pokój 201, tel. 45-24-71. (Zam. 1223)

Ekrany

VILNIUS — „W chłodne noce” (USA, dla dorosłych) — o 11, 13, 20, 15, 40, 18, 20, 20.

LAZDYNAI — „Wyższa klasa” (Rosja, dla dorosłych) — o 15, 30, 17, 30, 19, 30.

DRAUGYSTE — „Herzt ma III” (USA, komedia) — o 16, 20.

„Oczym” (USA) — o 16. 31.X — 1.XI — o 14, 18.

AUSZRA — „Jedna chwila” (Indie, 2 serie) — o 12, 30, 13, 10, 16, 18, 30, 21.

PERGALE — „Niewolnica seksu” („Policja obyczajów”, Francja, kryminał erotyczny, od lat 18) — o 12, 14, 16, 18, 20.

AIDAS — 31.X, 1.XI — „Kochaj i wierz” (2 serie, Indie) — o 16, 18, 40.

15.15 — Walt Disney przedstawia. 16.05 — Klub muzyczny. 16.45 — Rezerwa. 16.50 — Technodrom. 17.00 — Dziennik. 17.25 — Kreskówka. 17.30 — Międzynarodowy kanał „Ostankino” przedstawia. 18.00 — Premiera serialu TV „Bogaci też płaczą”. 18.45 — Miniatura. 19.00 — Temat. 19.45 — Dobranocka. 20.00 — Dziennik. 20.40 — Film fab. 22.00 — Rewia wojskowa. 22.30 — TV — Pamiętniki. 23.00 — Dziennik. 23.20 — Program 23.25 — Miłość od pierwszego wejrzenia. Dzień pierwszy. 24.00 — Film fab. „Dwanaście krzeseł”. Odc. 1.

TV Rosji

7.00 — Więści. 7.25 — Czas ludzi interesu. 7.55 — Chwila prawdy. 8.50 — W wolnym czasie. 9.05 — Nostalgiczne wieczorki. 9.30 — Biały kruk. 10.15 — „96 godzin lata”. Reportaż z międzynarodowego festiwalu piosenek estradowej „Vilnius-92”. 10.45 — „Pastel”. 11.00 — Dzienny seans. Film fab. „Dama z pieskiem”. 12.25 — Multi-pulti. 12.35 — TINKO. 12.40 — Kwestia chiłopska. 13.00 — Więści. 13.20 — Z sali Sądu Konstytucyjnego Rosji. 15.00 — Telegiela. 15.30 — Multi-pulti. 15.40 — Program dla przedzokolaków (Francja). 16.00 — Tam-tam nowości. 16.15 — Transroseter. „Europa — Azja”. 17.00 — Mohikanie. A. Rajkin. 17.30 — Informator parlamentarny. 17.45 — Jestem. 18.45 — Co dzień święto. 18.55 — Reklama. 19.00 — Więści. 19.20 — Premiera serialu TV „Santa Barbara”. 20.10 — Staromodna komedia. A. Arbuzowa. 21.00 — Kolo biznesu. „Co przeskądza reformom”. 21.50 — Ekspocentrum przedstawia. 21.55 — Reklama. 22.00 — Więści. Progniza astrologiczna. 22.25 — Karuzela sportowa. 22.45 — Z sali Sądu Konstytucyjnego Rosji. 23.15 — Telekanal fortuna. Audycja 2.

SRODA, 28 PAŹDZIERNIKA LTV-1

9.00 — Program. 9.05 — Studio sportowe. 9.35 — Powszednie reportaż. 10.05 — Zdrówie. 10.35 — Pod własnym dachem. 18.00 — Wiadomości. 18.15 — Film fab. 20.00 — Nasz elementarz. 20.05 — Dobranocka. 20.25 — Reklama. 20.30 — Panorama. 21.00 — Piłka nożna. Mecze eliminacyjne. Litwa — Łotwa.

Serdeczne wyrazy współczucia Rodzinie Zmarłego Vladasa SIPAITASA, wleotelnego patrona i pomocnika naszego zespołu składają Wileński Polski Zespół Teatralny przy Klubie Pracowników Medycznych

W godzinie bolesnej utraty z powodu śmierci ukochanego Ojca wyrazy serdecznego współczucia składają Janowi LPSKIEMU pracownicy państwowego przedsiębiorstwa wo projektowania i produkcji — komercyjnego „Konturnas”.

Chciecie zobaczyć, zrobić zakupy?

FIRMA „VALUNTA” OFERUJE PODRÓŻE DO NASTĘPUJĄCYCH MIAST

— DO PETERSBURGA — na 2 dni. Wyjeżdżamy 29 października pociągami.

— DO MOSKWY — na 2 dni. Wyjeżdżamy 19 listopada pociągami.

— DO TORUNIA I JEGO OKOLIC — 3 dni. Wyjeżdżamy autokarem 12, 27 listopada.

Sprzedajemy również indywidualne vouchery do Polski. Informacja: Vilnius, tel. 44-37-73 od godz. 9 do 16. (Zam. 1219)

KUPOJEMY CZEKI INWESTYCYJNE.

Zwracaj się: Vilnius, tel. 65-26-17. (Zam. 1061)

Spółka akcyjna „Žygunas”

ZAPRASZA na dwa dni do Stańbulu. Odlot samolotem z Mińska. Wyjazd do Mińska w każdą środę.

Koszt podróży 200 dolarów USA i 8,000 rubli. Informacji można zasięgnąć telefonicznie: Vilnius — 26-11-24, 26-13-94, Kaunas — 20-29-17, Klaipeda — 1-29-00, Alytus — 5-25-62. (Zam. 1210)

22.30 — Koncert. 22.45 — Program rozrywkowy. 23.05 — Film animowany. 23.15 — Wiadomości wieczorne.

LTV-2 18.55 — Przeląd regionalny. 19.35 — TV film fab. „Sąsiedzi”. Odc. 1. 20.00 — Dziennik (Ost.). 20.35 — Koncert. 21.00 — Film fab. 22.00 — Wiadomości. 22.15 — Film fantastyczny.

TV Litwy Wschodniej 18.00 — Trans. TVP. 19.15 — Reporter. Wiadomości w jez. litewskim. 19.25 — Chcąc zapoznać się. 19.50 — Sztaluga. Sarunas Sautka. 20.00 — Reporter. Wiadomości w jez. rosyjskim. 20.10 — Program białoruski. 20.30 — Prezent dla miłośników baletu. 20.40 — Telespot. 20.45 — Reporter. Wiadomości w jez. polskim. 20.55 — Jeszcze nie śpij... 21.10 — Trans. TVP.

Warszawa 11.00 — Arcydzieła sztuki filmowej: „Gorzkı ryz” — film fab. prod. włoskiej. 13.00 — Wiadomości. 13.10 — Program dnia. 13.15 — 17.00 — Telewizja edukacyjna. 17.05 — Dla młodych widzów: „A vista!”, 18.00 — Telexpress. 18.20 — „Na wariackich papierach” — serial prod. USA. 19.15 — Akademia zdrowego ciała. 19.40 — „My i świat” — magazyn. 20.00 — Wyczerpnia. 20.30 — Wiadomości. 21.10 —

ORGANIZUJEMY TRZYDNIOWE WYJAZDY do Polski

5—19 listopada — DO TORUNIA; 12, 26 listopada — DO OLSZTYNA, ELKU, BIAŁEGO STOKU.

Zwracając się telefonicznie 822-61-60-67. (Zam. 1224)

TELEFONY: Redaktor — 42-79-01, zastępcy redaktora — 42-79-04, 42-79-48, sekretarz odpowiedzialny — 42-79-49.

Działy: państwa i samorządu terenowego — 42-78-63, ekonomiczne — 42-78-54, etyki, rodziny i prawa — 42-78-64, prawnik — 42-75-76, szkolnictwa i młodzieży — 42-79-73, 42-89-86, życia politycznego — 42-78-81, życia wsi — 42-79-88, 42-78-90, stołeczny oraz aktualności — 42-79-77, handlu, usług i komunikacji — 42-79-76, literatury i sztuki — 42-79-88, feteletonów i sportu — 42-90-63, listów — 42-69-65, komercyjny oraz organizacyjny — 42-72-70, fotokorespondencji — 42-90-81, tłumacze — 42-90-60, 42-72-71, stylści — 42-72-92, maszyniści — 42-77-72.

KTO URODZIŁ SIĘ 27 PAŹDZIERNIKA

Ich głównym atutem jest niewątpliwie umysł. Mają ponadto duże zdolności do rankingu politycznych. Są talentami i wyrozumiali. Odnajdują w sobie brym gusem i poczuciem humoru. Mają wiele zalet i wady. Są skłoni do bardzo lubia przywrócić w gronie bliskich im osób. Ich swóich koncepcjach lud. Zdobytą siłą sa nieustępliwi, na silę przybuj udowodnić swoją rację. Często usiłuj narzucić swoje zdanie innym. Nie dzwieszają. W taka postawa spotyka się krytyką otoczenia.

SPRZEDAJE SIĘ samochód WAZ-2103 1988 r.

Zwracając się: Pabrate, tel. 8-217, 53-125. (Zam. 1218)

ZATRUDNI KWACOWE

w drugą zmianę. Zwracając się: Vilnius, tel. 46-42-38. (Zam. 1217)

SKUPOJEMY czeki inwestycyjne. Opłat od razu.

Zwracając się: Vilnius, G. rosios Vilites 1, gab. 2 od godz. 9 do 18, tel. 23-02-01. (Zam. 1210)

SKUPOJEMY czeki inwestycyjne. Opłat od razu.

Zwracając się: Vilnius, ul. Traku 12a, tel. 22-78-90. (Zam. 5-165)

NABYWAJEMY CZEKI INWESTYCYJNE po wyższej cenie.

Zwracając się: Vilnius ul. Barbaros Radvilaites 3, gab. 206, tel. 61-40-75. Pracujemy bez dni wolnych. (Zam. 1216)

Kalendarium

- Wtorek (27.X) jest 20. dnem 1992 r. Do końca roku 63 dni.
• Znak Zodiaku — Skorpion.
• Imieniny: Iwony, Sabiny, Florencjusza, Wincentego.
• Wschód Słońca — 7.13, zachód — 16.54. Długość dnia 9 godz. 41 min.

Pogoda

Litewska Służba Hydrometeorologiczna przewiduje na 27 października zachmurzenie z przymiśnieniami, wiatr północno-wschodni, umiarkowany, krótkotrwałe opady. Temperatura około 0 stopni.

W ciągu następných dwóch dni krótkotrwałe opady, temperatury w nocy 1—6 stopni mrozu, w dzień 3—8 stopni ciepła.

Dziurni wydania:

- Barbara ZNAJDZIEŃSKA, Zbigniew MARKOWICZ, Teresa ZARK, Bronisława MICHAŁOWSKA, Aleksander SUBOTKIEWICZ

Redaktor Zbigniew BALCEWICZ

Usługi XERO — powielanie dowolnych dokumentów — pr. Laisvės 60, 11 pietro, pokój 1102. Czynne od 8.00 do 17.00 w dniach pracy.

Biuro ogłoszeń i reklamy — pr. Laisvės 60, II pietro, pokój nr 1114. Telefon — 42-69-63.

KURIER Wileński

Dziennik społeczno-polityczny Rady Najwyższej i Rządu Republiki Litewskiej. Ukazuje się od 1 lipca 1953 r.

Nasz adres: 2019, Lituosw Republika, Vilnius, Laisvės pr. 60.

Kod 67218. Cena 3 talony. W Polsce — 800 zł. Zam. 3713. Nr rejestracji — 322. Drukowie Państwowe Przedsiębiorstwo „Spauda”